

Asmens su negalia teisių apsaugos agentūra

Apie ką rašoma šiame tekste?

Kas yra Agentūra?	3
Ką daro Agentūra?	4
• Agentūra vertina žmogaus negalią ir nustato negalios sunkumą..	4
• Žmogaus su negalia pažymėjimas	6
• Žmogaus su negalia automobilio stovėjimo kortelė.....	7
• Individualus pagalbos planas	8
• Agentūra užtikrina lygias teises	9
• Agentūra prižiūri, kad paslaugos būtų geros	10
• Prieinamumas	11
• Asmeninis asistentas.....	13
• Būsto pritaikymas.....	14
• Socialinė rehabilitacija žmonėms su negalia bendruomenėje	14
Kokioms įstaigoms vadovauja Agentūra?	16
Kada dirba Agentūra?.....	17
Kaip rasti Agentūrą?	18
Kaip susisiekti su Agentūra?.....	19

Kas yra Agentūra?

Asmens su negalia teisių apsaugos agentūrą toliau šiame tekste vadinsime **Agentūra**.

Agentūra yra organizacija, kurios darbas yra padėti žmonėms su negalia.

Agentūra dirba keliuose Lietuvos miestuose:

- Vilniuje,
- Kaune,
- Klaipėdoje,
- Tauragėje,
- Utenoje,
- Alytuje,
- Marijampolėje,
- Plungėje,
- Šiauliuose,
- Biržuose,
- Panevėžyje.

Ką daro Agentūra?

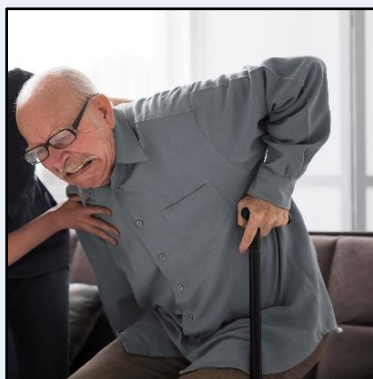

Agentūra vertina žmogaus negalią ir nustato negalios sunkumą.

Agentūros darbuotojai:

- perskaito medicininius dokumentus apie žmogų su negalia sveikatą.

- Žmogui su negalia užduoda klausimus. Pavyzdžiui, ar sunku atsisėsti. Agentūros darbuotojai perskaito atsakymus.

Tada Agentūros darbuotojai geriau supranta,

- kokios pagalbos žmogui reikia,
- kaip žmogui padėti.

Žmonėms, kuriems yra 18 metų ar daugiau,
Agentūra nustato **dalyvumo lygį**.

Dalyvumo lygis parodo,
kaip aktyviai žmogus gali dalyvauti
įvairiose veiklose.

Pavyzdžiui, mokykloje ar darbe.

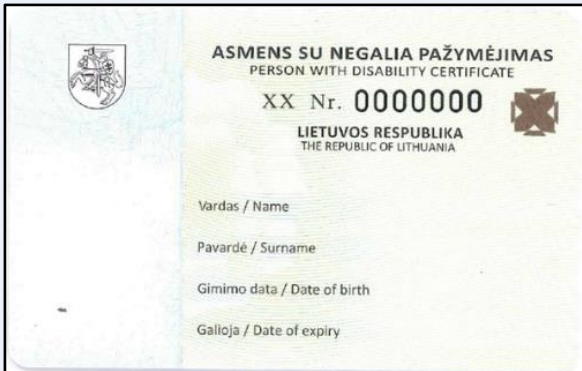

Vaikams iki 18 metų
Agentūra nustato **neįgalumo lygį**.

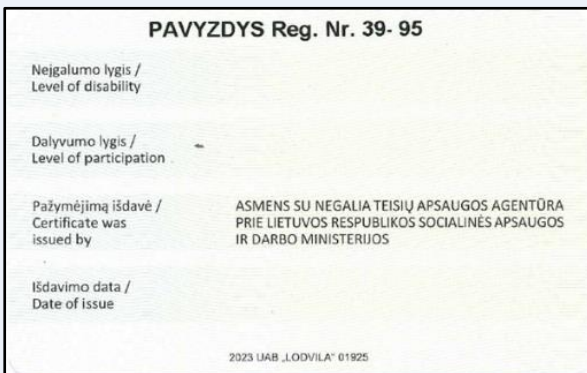
Neįgalumo lygis parodo,
kokio sunkumo negalią turi vaikas.

Žmogaus su negalia pažymėjimas

Kai Agentūra nustato žmogaus negalios sunkumą, Agentūra žmogui su negalia duoda pažymėjimą.

← Taip atrodo pažymėjimo priekinė dalis.

← Taip atrodo pažymėjimo nugarinė dalis.

Individualus pagalbos planas

Agentūra žmonėms su negalia padaro **individualų** pagalbos planą.

Individualus planas yra skirtas tik tam žmogui.

Pavyzdžiui, žmogui, kuris negirdi, reikia vertimo į gestų kalbą.

Gestų kalba yra kalba be garso, o su rankų judesiais.

Rankų judesiai yra kaip žodžiai.

O žmogui, kuris nemato, reikia informaciją duoti garsu.

Tai reiškia, kad Agentūra nustato,

kiek ir kokios pagalbos reikia būtent tam žmogui.

Agentūra praneš kitoms įstaigoms, ko žmogui reikia.

Pavyzdžiui, kad tam žmogui reikia vaikštynės.

Organizacija turės tam žmogui duoti vaikštynę.

Agentūra užtikrina lygias teises

Agentūra prižiūri, kad žmonės su negalia turėtų lygias teises su kitais žmonėmis.

Pavyzdžiui, visiems žmonėms kartais reikia psichologo pagalbos.

Psichologas yra specialistas, kuris padeda žmogui, kai:

- žmogui yra labai liūdna,
- žmogus daug nerimauja.

Žmonėms, kurie negirdi, taip pat būna liūdna ir baisu.

Žmonėms, kurie negirdi, taip pat reikia psichologo pagalbos.

Žmonės, kurie negirdi, naudoja gestų kalbą. Tai yra kalba be garso, o su rankų judesiais. Rankų judesiai yra kaip žodžiai.

Tačiau psichologų, kurie naudoja gestų kalbą, yra labai mažai.
Agentūra padeda žmonėms surasti psichologą.
Todėl daugiau žmonių, kurie negirdi, gali su psichologu pakalbėti apie savo problemas.

Agentūra prižiūri, kad paslaugos būtų geros

Agentūra prižiūri:

- ar žmonės su negalia gauna jiems reikalingą pagalbą ir daiktus,
- ar pagalba ir daiktai žmonėms su negalia yra geri.

Pavyzdžiui, žmogus negali vaikščioti.

Agentūra nustato to žmogaus negalią ir nusprendžia duoti vežimėlį.

Agentūra patikrina,

- ar žmogus gavo vežimėlį,
- ar vežimėlis gerai važiuoja ir yra patogus.

Prieinamumas

Agentūros darbuotojai prižiūri, kad daiktai, namai ir vietos būtų prieinamos. Prieinamas daiktas yra toks daiktas, kuriuo patogiu naudotis žmonėms su negalia.

Prieinami gali būti:

- **Namai.**

Pavyzdžiui, žmogus juda vežimėlyje. Žmogus vežimėlyje negali nuvažiuoti per laiptus. Todėl žmogui reikia nuvažiuojamo takelio. Tada žmogus, kuris juda vežimėlyje, gali lengvai nuvažiuoti takeliu ir judėti.

- **Parkai.**

Pavyzdžiui, yra žmonių, kurie nemato. Tokie žmonės vaikščiodami gali atsitrengti į įvairius daiktus. Todėl žmonės, kurie nemato, naudoja lazdelę. Su lazdele žmonės jaučia taką ir daiktus. Todėl parke ir kitose vietose turi būti lygus takas. Tada žmonės, kurie nemato, gali naudotis lazdele ir nebijoti į kažką atsitrengti.

- **Kompiuteriai ir interneto puslapiai.**

Žmonės su negalia naudojami kompiuteriu.

Kompiuteryje yra internetas.

Internetas yra ryšys, kurio pagalba galima surasti įvairią informaciją.

Pavyzdžiui, kada važiuoja autobusas.

Svarbu, kad žmonėms su negalia būtų patogiu naudotis kompiuteriu.

Pavyzdžiui, kai kuriems žmonėms yra sunku suprasti informaciją.

Pavyzdžiui, žinių tekstą.

Todėl reikia, kad žinios būtų parašytos lengvai suprantama kalba.

Lengvai suprantama kalba

yra paprastas tekstas, kurį lengva suprasti.

Pavyzdžiui, šis tekstas

yra parašytas lengvai suprantama kalba.

Lengvai suprantamos kalbos tekstai

yra pažymėti tokiu mėlynu ženkle.

Mėlyname ženkle yra žmogus,

kuris turi knygą ir šypsosi.

Asmeninis asistentas

Žmogui su negalia gali padėti asmeninis asistentas. Asmeninis asistentas padeda žmogui su negalia daryti kasdienes darbus kartu. Pavyzdžiui, apsipirkti parduotuvėje.

Jei norite gauti asmeninio asistento pagalbą, kreipkitės į savo savivaldybę. Savivaldybė yra miesto valdžia.

Asmeninio asistento darbas kainuoja pinigus. Agentūra duoda pinigų savivaldybėms, kad jie nupirktų žmonėms su negalia asmeninio asistento pagalbą.

Agentūra prižiūri, kad savivaldybė žmogui su negalia duotų asmeninio asistento pagalbą pagal taisykles. Pavyzdžiui, kad savivaldybė už tuos pinigus duotų asmeninį asistentą, o ne nusipirktų sau stalų.

Daugiau apie asmeninį asistentą galite paskaityti paspaudę [šią mėlyną nuorodą](#).

Būsto pritaikymas

Agentūra pritaiko būstą žmonėms su negalia. Tai reiškia remontuoja namą ar butą, kad žmogui būtų patogų judėti savo namuose. Pavyzdžiui, žmogus juda vežimėlyje. Todėl žmogui reikia nuvažiuojamo takelio. Jei žmogus paprašo, Agentūra pastato nuvažiuojamą takelį.

Daugiau apie būsto pritaikymą galite paskaityti paspaudę [šią mėlyną nuorodą](#).

Socialinė rehabilitacija žmonėms su negalia bendruomenėje

Socialinė rehabilitacija žmonėms su negalia bendruomenėje yra paslauga.

Šią paslaugą gali gauti žmonės, kurie:

- nori būti labiau savarankiški.
Pavyzdžiui, išmokti patys pavalgyti.
- nori išmokti kažką daryti.
Pavyzdžiui, išmokti susitvarkyti namus.

Šios paslaugos metu žmogus su negalia mokosi:

- Savarankiškai gyventi.
Tai reiškia mokosi gyventi vienas,
be kitų žmonių pagalbos.
Pavyzdžiui, pats susitvarkyti namus.

- Susirasti darbą.
Pavyzdžiui, mokosi naudotis kompiuteriu,
kad galėtų internete matyti darbo skelbimus.

- Daryti mažus darbelius.
Pavyzdžiui, mokosi siūti šaliką.

Daugiau apie socialinę reabilitaciją
žmonėms su negalia bendruomenėje
galite paskaityti paspaudę [šią mėlyną nuorodą](#).

Kokioms įstaigos vadovauja Agentūra?

Agentūra vadovauja trimis įstaigoms:

- **techninės pagalbos priemonių centrui.**

Čia žmonės su negalia gauna jiems būtinus daiktus.

Pavyzdžiui, klausos aparatą.

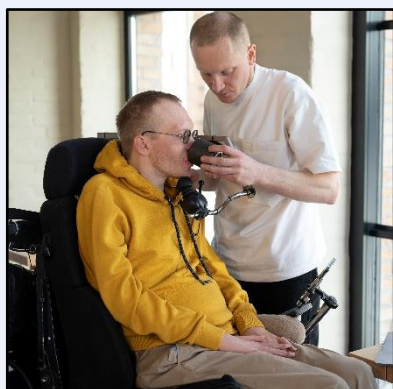
Tai daiktas, kuris padidina girdimą garsą.

Klausos aparatą naudoja žmonės, kurie silpnai girdi.

- **lietuvių gestų kalbos vertimo centrui.**

Čia dirba gestų kalbos vertėjai, kurie padeda susikalbėti girdintiems ir negirdintiems žmonėms.

- **Valakupių reabilitacijos centrui.**

Čia darbuotojai gydo ir prižiūri žmones su negalia.

Kada dirba Agentūra?

Agentūra dirba nuo pirmadienio iki penktadienio.

Agentūra nuo pirmadienio iki ketvirtadienio dirba
nuo 7 valandos 30 minučių
iki 16 valandos 30 minučių.

Penktadieniais Agentūra dirba
nuo 7 valandos 30 minučių
iki 15 valandos 15 minučių.

Kiekvieną dieną vyksta pietų pertrauka.

Pietų pertraukos metu darbuotojai nedirba ir ilsisi.

Pietų pertrauka yra

nuo 11 valandos 30 minučių
iki 12 valandos 15 minučių.

Kaip rasti Agentūrą?

Agentūra dirba keliuose Lietuvos miestuose.
Agentūros skyrių adresus ir telefono numerius rasite paspaudę [šią mėlyną nuorodą](#).

Agentūros adresas Vilniuje yra
Švitrigailos gatvė 11E, Vilnius.

Ant įėjimo durų yra Agentūros pavadinimas.

Kaip susisiekti su Agentūra?

Jei turite klausimų, galite kreiptis į Agentūrą:

- telefonu.

Yra keli Agentūros telefono numeriai.

Turite skambinti tuo telefono numeriu, kuris nurodytas prie miesto, kuriame Jūs gyvenate.

Telefono numerių sąrašą pagal miestus galite rasti paspaudę ant [šios mėlynos nuorodos](#).

- elektroniniu paštu.

Agentūros elektroninio pašto adresas yra

info@anta.lt

Tekstą lengvai suprantama kalba parengė
Laura Mikelevičiūtė

Tekstą vertino Aurelijus Krupavičius

Teksto vertinimą koordinavo Daiva Ivanauskaitė

Iliustracijų šaltiniai:

- <https://www.freepik.com/>
- <https://www.pexels.com/>
- <https://unsplash.com/>
- <https://klaipedos-r.lt/veikla-pradejo-klaipedos-rajono-savivaldybes-sveikatos-centras/>
- © European Easy-to-Read Logo:
Inclusion Europe. More information at
www.inclusion-europe.eu/easy-to-read